

Motion till riksdagen 2011/12: MJ387

av **Per-Ingvar Johnsson och Karin Nilsson (C)**

Generellt biotopskydd och ett öppet landskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en översyn bör göras av reglerna för biotopskydd i syfte att bättre bevara biotoperna och det öppna landskapet.

Motivering

Biotopskyddslagen omfattar alléer, åkerholmar, stenmurar, öppna diken och andra liknande strukturer i odlingslandskapet. Lagen innebär att det är förbjudet att skada eller ta bort dessa. Dispens kan ges av länsstyrelsen om särskilda skäl föreligger. Rationalisering av jordbruk anses inte vara särskilt skäl.

Lagen tillkom under en period då det försvann många biotoper i slättbygd. Men nu bidrar lagen till nedläggning av jordbruk i skogsbygd. Det är därför dags att se över den.

Läget idag:

- ? På många håll i Sveriges skogs- och mellanbygder finns mycket små åkerlappar, där lantbrukarna vill kunna flytta t.ex. stengården.
- ? Lönsamheten i nötkött är satt under stark press. Det går inte att konkurrera i EU med höga produktionskostnader.
- ? Ökat antal vildsvin medför att vallar måste plöjas upp oftare. Där kvickrotten drar in kommer vildsvinen efter och orsakar stora skador på mark och gröda.
- ? Att odla på småskiften ger en större andel vändytor och spetsar på fälten. Dagens teknik innebär större maskiner. Många små fält tar längre tid och ger större avgasutsläpp, samt mer överlappningar med växtnäring och växtskyddsmedel.

Fel! Okänt namn på

Konsekvenser:

- ? Jordbruk riskerar att försvinna genom skogsplantering av betesmarker och åkrar, framförallt i skogs- och mellanbygd. Därmed försvinner de biotoper som lagen syftade till att skydda.
- ? Biotopskyddsområden får inte ersättas av andra, bättre småbiotoper.
- ? Det förhindrar att nya småbiotoper skapas, eftersom markägarna inte vill binda upp marken i ett biotopskydd.

Lantbrukare som vill lägga samman åkrar för att kunna bruka dem rationellt, vägras göra detta på grund av biotopskyddsreglerna. Konsekvensen av detta blir i vissa områden att åkrarna i stället planteras med granskog, vilket är tillåtet. Därmed försvinner i dessa områden de sista åkrarna och både den ursprungliga biotopen och det öppna landskapet går förlorat.

Det finns exempel på lantbrukare i norra Skåne, som har 10 hektar åker fördelat på 17 åkrar avdelade genom öppna diken, stengården, staket och skog, som vägrats att lägga samman två av dessa små åkrar till en genom att på 50 meter göra ett rördike i stället för ett öppet dike.

Dagens hantering rimmar inte

- ? med de nationella miljömålen om ökad biologisk mångfald och bevarande av hotade arter, vilket bl.a. förutsätter mer av ”mulens marker”
- ? med politiska mål om minskat regelkrångel för småföretagare
- ? med satsningen på Matlandet Sverige – fler jobb och tillväxt genom framförallt satsningar på svensk livsmedelsproduktion
- ? med målsättningen om en levande landsbygd i hela Sverige, även i skogs- och mellanbygder.

En inskränkning i enskilds rätt att förfoga över sin fastighet får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (25 § 7 kap. MB). Syftet med biotopskyddslagen är att gynna växt- och djurlivet. Lagen motverkar därför sitt eget syfte.

I vissa fall anser lantbrukaren det vara så viktigt att få genomföra en åtgärd att man är beredd att vidta kompensationsåtgärder. Det kan t.ex. handla om att anlägga en våtmark som kompensation för att man ska få rörlägga ett dike. Enligt nuvarande praxis är inte heller detta möjligt trots att den nyanlagda biotopen kan ha högre naturvärden än den ursprungliga.

Ytterligare en situation där biotopskyddet motverkar sitt syfte är när lantbrukaren själv vill anlägga en biotop eller skapa en ny miljö. En sådan riskerar att omfattas av biotopskyddet, med dess restriktioner, vilket effektivt avskräcker lantbrukare från att skapa nya miljöer till gagn för naturvärden.

Vi föreslår därför att en översyn görs av reglerna för biotopskydd i syfte att bättre bevara biotoperna och det öppna landskapet. En sådan översyn bör omfatta följande:

- ? Möjlighet till dispens för rationalisering av brukande om det behövs för att säkerställa att jordbruksmarken fortsatt brukas.

Fel! Okänt namn på

- ? Möjlighet till dispens för rationalisering av brukande om kompensation sker för de naturvärden som går förlorade.
- ? Att biotopskyddet inte omfattar biotoper som skapats de senaste 50 åren.

Stockholm den 3 oktober 2011

Per-Ingvar Johnsson (C)

Karin Nilsson (C)